



**Spółdzielcza Grupa Bankowa**  
Bank Spółdzielczy w Chojnie

**INFORMACJA Z ZAKRESU PROFILU RYZYKA I POZIOMU KAPITAŁU**

BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHOJNIE  
WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2020 ROKU

Chojna, 08.07.2021

## I. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy

### Banku Spółdzielczego w Chojnie

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Kwota zaangażowania</i>	<i>Przedmiot działalności</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
<b>SGB-BANK S.A.</b>	2 184 360,61	Działalność finansowa	Nie pomniejsza
<b>SM Chojna</b>	500,00	Nieruchomości	Nie pomniejsza
<b>SSO</b>	1 000,00	Działalność finansowa	Nie pomniejsza

## II. Cele i strategię zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

### Strategie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne strategie i procedury.

W Banku wyróżnia się następujące ryzyka istotne:

1. ryzyko kredytowe,
2. ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli
3. ryzyko walutowe,
4. ryzyko koncentracji,
5. ryzyko płynności,
6. ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
7. ryzyko kapitałowe,
8. ryzyko braku zgodności.

## **1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji**

### **1) Ryzyko kredytowe (w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie)**

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka kredytowego oraz koncentracji jest:

1. wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego osiągnięcie optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
2. utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 8,5%;
3. utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie, co najmniej 33%;
4. identyfikacja oraz maksymalne ograniczenie zagrożenia utraty płynności oraz wypłacalności dłużnika poprzez właściwą identyfikację, administrowanie i zarządzanie ekspozycjami nieobsługiwanyymi i restrukturyzowanymi;
5. ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku;
6. utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
7. bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;
8. wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
9. prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
10. utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 5% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
11. zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 60% ich udziału w portfelu kredytowym;
12. wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
13. prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
14. utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 5% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
15. zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 20% ich udziału w portfelu kredytowym;
16. zapewnienie w średnim terminie realizacji celów związanych z oczekiwanym poziomem portfela zagrożonego oraz poziomem rezerw celowych Banku, zgodnie z wymogami

IPS-SGB oraz założeniami planu finansowego Banku i Wewnętrznego Planu Naprawy (jeżeli Bank taki realizuje).

## 2) **Ryzyko operacyjne**

Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest:

1. optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania,
2. racjonalizacja kosztów,
3. zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
4. automatyzacja procesów realizowanych w Banku, pozwalająca w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
5. wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

## 3) **Ryzyko płynności**

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

1. zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
2. zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji;

## 4) **Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym**

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

1. optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
2. ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
3. utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej, lecz nie więcej niż 75% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania oraz 10% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego oraz 5% funduszy własnych dla zmiany wartości ekonomicznej Banku.

## 5) **Ryzyko walutowe**

Cele strategiczne w zakresie ryzyka walutowego obejmują:

1. obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
2. zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów

- otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
3. minimalizowanie ryzyka walutowego.

## 6) Ryzyko kapitałowe

Długoterminowe cele kapitałowe Banku obejmują:

1. dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
2. ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
3. posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego – 14%;
4. posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I – 11,5%;
5. posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I – 10%;
6. obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 90%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 8,89%;
7. dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy i zasobowy stanowiły 98% funduszy Tier I;
8. dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
9. przekazywanie na fundusze własne minimum 80% nadwyżki bilansowej;
10. posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
11. ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów;
12. nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
13. utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL;
14. utrzymywanie wskaźnika dźwigni co najmniej na poziomie minimum 6%.

## 7) Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

1. zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
2. zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
3. dążenie i dbałość o:

- a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumiany jako instytucja zaufania publicznego,
- b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
- c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
- d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

## 2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:

1. na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
2. na drugi poziom składa się:
  - a. zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie każdego istotnego ryzyka,
  - b. działalność komórki do spraw zgodności;
3. na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielnia.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną:

1. w ramach poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
  - a. Zespół Księgowości i Rozliczeń,
  - b. Oddziały Banku;
2. w ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
  - a. Zespół ds. Analiz Ryzyka,
  - b. Stanowisko Analiz Kredytowych (dot. pojedynczej transakcji),
  - c. Zespół ds. Monitoringu, Restrukturyzacji i Windykacji,
  - d. Stanowisko ds. Sprawozdawczości;
3. w ramach poziomu trzeciego funkcjonuje Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym:

1. zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie;

2. zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
3. zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Banku, strategię zarządzania ryzykiem oraz monitoruje jej przestrzeganie;
4. sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
5. wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
6. monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
7. sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, w szczególności w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym i drugim poziomie;
8. określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
9. zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka,
10. corocznie ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.

Zarząd, w systemie zarządzania ryzykiem, projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie spójne ze strategią zarządzania Bankiem oraz systemem zarządzania ryzykiem, w tym:

1. określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
2. opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;
3. odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnia wdrożenie planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
4. odpowiada za oszacowanie kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka;
5. zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
6. nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
7. nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
8. ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
9. wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
10. odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki wynagrodzeń;
11. zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym oraz na drugim poziomie, przy czym nadzór nim przypisany jest Prezesowi Zarządu.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku. Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w strategii oraz zgodnie z regulaminem organizacyjnym Banku. Komitet kredytowy realizuje zadania opisane w jego regulaminie funkcjonowania. Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

### **3. Struktura i organizacja komórek monitorujących ryzyka**

W strukturze organizacyjnej Banku w pionie organizacji i nadzoru funkcjonuje Zespół Analiz Ryzyka oraz Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej. Podlegają one bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku. Podstawowe zadania i obowiązki opisane zostały w „Regulaminie organizacyjnym Banku Spółdzielczego w Chojnie”.

Zespół Analiz Ryzyka obejmował w zakresie swoich działań monitorowanie następujących ryzyk:

1. kredytowego, w tym koncentracji, EKZH i DEK,
2. operacyjnego,
3. walutowego,
4. stopy procentowej,
5. płynności,
6. kapitałowego;

natomiast Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej obejmowało w swoich zadaniach identyfikowanie i monitorowanie ryzyka braku zgodności.

### **4. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku**

W stosunku do istotnych ryzyk opracowane zostały metody ich pomiaru oraz system raportowania.

Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej. System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:

1. rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku;
2. profilu ryzyka;
3. stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych;
4. wyników testów warunków skrajnych;



5. skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji. Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej. Szczegółowy obieg informacji określony jest w „Systemie informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Chojnie”, który definiuje także częstotliwość i terminy sporządzania raportów.

## 1) Ryzyko kredytowe

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

1. indywidualny,
2. portfelowy,

w ramach których ryzyko jest mierzone odpowiednio poprzez:

1. wycenę każdej ekspozycji i tworzenie rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków;
2. dla portfela kredytowego:
  - a. ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
  - b. ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
  - c. ocenę wielkości salda rezerw celowych/różnicy wartości rezerw i aktualizacji w porównaniu z wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
  - d. ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
  - e. ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń,
  - f. ocenę udziału kredytów restrukturyzowanych w portfelu kredytowym,
  - g. ocenę wskaźnika Texas, w przypadku w którym wskaźnik kredytów zagrożonych (NPL) jest nie mniejszy niż 5%,
  - h. ocenę poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
  - i. monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
  - j. analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
  - k. analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
  - l. ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
  - m. przeprowadzaniu testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

1. prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
2. stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,

3. stosowanie systemu limitów,
4. posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kredytowych.

W obszarze ryzyka kredytowego Bank stosuje następujące limity:

<b>Rodzaj limitu</b>	<b>Wartość</b>
Branża: Uprawy rolne (do funduszy własnych)	180%
Branża: Chów i hodowla zwierząt (do funduszy własnych)	120%
Branża: Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (do funduszy własnych)	180%
Branża: Przetwórstwo przemysłowe (do funduszy własnych)	30%
Branża: Budownictwo (bez deweloperów) (do funduszy własnych)	35%
Branża: Deweloperzy (do funduszy własnych)	70%
Branża: Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (do funduszy własnych)	60%
Branża: Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (do funduszy własnych)	30%
Branża: Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (do funduszy własnych)	30%
Branża: Inne (do funduszy własnych)	30%
Zabezpieczenie: Weksel własny i poręczenie wekslowe (do funduszy własnych)	100%
Zabezpieczenie: Poręczenie cywilne (do funduszy własnych)	5%
Zabezpieczenie: Zastaw rejestrowy (do funduszy własnych)	40%
Zabezpieczenie: Przewłaszczenie rzeczy ruchomej (do funduszy własnych)	40%
Zabezpieczenie: Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej (do funduszy własnych)	125%
Zabezpieczenie: Hipoteka pozostała (do funduszy własnych)	500%
Zabezpieczenie: Pełnomocnictwo/ cesja z rachunku bieżącego (do funduszy własnych)	5%
Zabezpieczenie: Cesja wierzytelności z umów handlowych (do funduszy własnych)	10%
Zabezpieczenie: Ubezpieczenie-polisy na życie (do funduszy własnych)	20%
Istotnie zaangażowania (do funduszy własnych)	400%
Duże zaangażowania (do funduszy własnych)	260%
EKZH: Zabezpieczenie na nieruchomości komercyjnej (do portfela EKZH)	95%
EKZH: Zabezpieczone na nieruchomości rolnej (do portfela EKZH)	60%
EKZH: Kredyty udzielone na okres powyżej 10 lat (do portfela EKZH)	75%
EKZH: Branża- budownictwo i działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (do portfela EKZH)	15%
EKZH: Cel kredytowania inny niż nieruchomość (do portfela EKZH)	40%
EKZH: Nieruchomość stanowiąca zabezpieczenie nie jest własnością klienta (do portfela EKZH)	40%
EKZH: DtI powyżej 65% (do portfela EKZH)	5%
EKZH: Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytów zabezpieczonych hipotecznie (do portfela EKZH)	5%

<b>Rodzaj limitu</b>	<b>Wartość</b>
EKZH: Udział EKZH w portfelu kredytowym (do portfela kredytowego)	60%
DEK: Ogółem DEK (do portfela kredytowego)	20%
DEK: Kredyty gotówkowe (do portfela DEK)	95%
DEK: Kredyty w ROR (do portfela DEK)	20%
DEK: Karty kredytowe (do portfela DEK)	5%
DEK: Oprocentowanie zmienne w oparciu o WIBOR (do portfela DEK)	95%
DEK: Niezabezpieczone (do portfela DEK)	5%
DEK: DtI powyżej 65% (do portfela DEK)	5%
DEK: Udzielone na warunkach niestandardowych (do portfela DEK)	10%
DEK: Udział kredytów zagrożonych w portfelu detalicznych ekspozycji kredytowych (do portfela DEK)	5%
Struktura w portfelu kredytowym: Kredyty obrotowe (do portfela kredytowego)	35%
Struktura w portfelu kredytowym: Kredyty obrotowe w RB (do portfela kredytowego)	35%
Struktura w portfelu kredytowym: Kredyty inwestycyjne (do portfela kredytowego)	60%
Struktura w portfelu kredytowym: Kredyty na cele konsumpcyjne (do portfela kredytowego)	10%
Struktura w portfelu kredytowym: Kredyty mieszkaniowe (do portfela kredytowego)	15%
Struktura w portfelu kredytowym: Gwarancje (do portfela kredytowego)	5%
Struktura w portfelu kredytowym: Kredyty/ pożyczki zabezpieczone hipotecznie – podmioty nieinstytucjonalne (do portfela kredytowego)	5%
Struktura w portfelu kredytowym: Osoby fizyczne (do portfela kredytowego)	25%
Struktura w portfelu kredytowym: Rolnicy indywidualni (do portfela kredytowego)	65%
Struktura w portfelu kredytowym: Przedsiębiorcy indywidualni (do portfela kredytowego)	15%
Struktura w portfelu kredytowym: Przedsiębiorstwa, spółki prywatne i spółdzielnie (do portfela kredytowego)	30%
Struktura w portfelu kredytowym: Jednostki samorządu terytorialnego (do portfela kredytowego)	10%
Struktura w portfelu kredytowym: Inne (do portfela kredytowego)	5%
Pokrycie rezerwami celowymi należności zagrożonych	Min. 33%
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym (do portfela kredytowego)	8,5%
Udział portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	75%
Instrumenty finansowe do sumy bilansowej	3%
Instrumenty finansowe do funduszy własnych	25%
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania	25%
Maksymalny udział dużych ekspozycji kredytowych ( $\geq 10\%$ FW) w portfelu kredytowym ogółem	35%

<b>Rodzaj limitu</b>	<b>Wartość</b>
Poziom należności nieodzyskanych	1%
Poziom odzysku w okresie 12 m-cy	Min. 10%
Limit maksymalnego poziomu zaangażowania wobec osób określonych w art. 79a ustawy Pb (do kapitału podstawowego TIER I)	19%
Limity jednostkowe: Kredyt na działalność gospodarczą, rolniczą	4 000 000 zł
Limity jednostkowe: Kredyt konsumpcyjny (DEK)	100 000 zł
Limity jednostkowe: Kredyt mieszkaniowy	1 000 000 zł
Limity jednostkowe: Kredyt konsolidacyjny	300 000 zł
Limity jednostkowe: Pożyczka hipoteczna	1 000 000 zł
Limity jednostkowe: Kredyt dla JST	5 000 000 zł
Limity jednostkowe: Kredyt konsumpcyjny (DEK) niezabezpieczony	5 000 zł
Limity jednostkowe: Gwarancje lub poręczenie	2 000 000 zł
Limity jednostkowe: Kredyt konsumpcyjny zabezpieczony hipotecznie	100 000 zł
Zaangażowanie w jeden podmiot lub grupę podmiotów powiązanych (do funduszy własnych)	25%
Maksymalny okres kredytowania (w latach): Kredyt obrotowy	4 lata
Maksymalny okres kredytowania (w latach): Kredyt inwestycyjny	20 lat
Maksymalny okres kredytowania (w latach): Kredyt mieszkaniowy	25 lat
Maksymalny okres kredytowania (w latach): Kredyt konsolidacyjny	15 lat
Maksymalny okres kredytowania (w latach): Kredyt konsumencki (DEK)	10 lat
Maksymalny okres kredytowania (w latach): Pożyczka hipoteczna	25 lat
Maksymalny okres kredytowania (w latach): Kredyt konsumpcyjny zabezpieczony hipotecznie	10 lat
Wskaźnik LtV w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych	80%
Wskaźnik LtV w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP	90%
Wskaźnik LtV w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych	75%
Wskaźnik LtV w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP	80%
Wskaźnik LtV w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 20 lat	75%

<b>Rodzaj limitu</b>	<b>Wartość</b>
Wskaźnik LtV w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 20 lat, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP	85%
Wskaźnik LtV w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 20 lat	70%
Wskaźnik LtV w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 20 lat, gdy część ekspozycji przekraczająca 70% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP	75%
Wskaźnik LtV dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych powstałych w okresie do 31 grudnia 2014r	95%
Wskaźnik LtV dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych powstałych w okresie od 1 stycznia 2015r. do 31 grudnia 2015r	90%
Wskaźnik LtV dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych powstałych w okresie od 1 stycznia 2016r. do 31 grudnia 2016r	85%
Wskaźnik LtV dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych powstałych w okresie od 1 stycznia 2016r. do 31 grudnia 2016r. w przypadku, gdy część ekspozycji przekraczająca 85% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP	90%
Wskaźnik LtV dla kredytu mieszkaniowego do 20 lat	80%
Wskaźnik LtV dla kredytu mieszkaniowego powyżej 20 lat nie więcej niż 25 lat	75%
Wskaźnik LtV dla kredytu konsolidacyjnego	80%
Wskaźnik LtV dla pożyczki hipotecznej	50%
Wskaźnik LtV dla kredytu konsumpcyjnego zabezpieczonego hipoteką	70%
Wskaźnik DtI, w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw; okres kredytowania nie przekracza 5 lat	50%
Wskaźnik DtI, w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw; okres kredytowania jest dłuższy niż 5 lat	40%
Wskaźnik DtI, w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw oraz nie przekracza dwukrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia; okres kredytowania nie przekracza 5 lat	65%

<b>Rodzaj limitu</b>	<b>Wartość</b>
Wskaźnik DtI, w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw oraz nie przekracza dwukrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia; okres kredytowania przekracza 5 lat	60%
Wskaźnik DtI, w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza dwukrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw; okres kredytowania nie jest dłuższy niż 5 lat	70%
Wskaźnik DtI, w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza dwukrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw; okres kredytowania jest dłuższy niż 5 lat	65%
Wskaźnik DtI, w przypadku, gdy miejscem zamieszkania jest wieś	60%
Wskaźnik DtI, w przypadku, gdy miejscem zamieszkania jest małe miasto (<= 25 tys)	60%
Wskaźnik DtI, w przypadku, gdy miejscem zamieszkania jest duże miasto (> 25 tys)	55%
Maksymalna wysokość kredytu w ROR (krotność dochodów miesięcznych netto wnioskodawcy przyjętych w ocenie zdolności kredytowej)	6-krotność
Maksymalna wysokość kredytu gotówkowego (krotność dochodów miesięcznych netto wnioskodawcy przyjętych w ocenie zdolności kredytowej)	15-krotność
Maksymalna wysokość kredytu karty kredytowej (krotność dochodów miesięcznych netto wnioskodawcy przyjętych w ocenie zdolności kredytowej)	3-krotność
Maksymalna wysokość kredytu konsumenckiego zabezpieczonego hipotecznie (krotność dochodów miesięcznych netto wnioskodawcy przyjętych w ocenie zdolności kredytowej)	25-krotność
Maksymalna wysokość pożyczki hipotecznej (krotność dochodów miesięcznych netto wnioskodawcy przyjętych w ocenie zdolności kredytowej)	70-krotność
Maksymalna wysokość kredytu mieszkaniowego (krotność dochodów miesięcznych netto wnioskodawcy przyjętych w ocenie zdolności kredytowej)	70-krotność
Maksymalna wysokość kredytu konsolidacyjnego (krotność dochodów miesięcznych netto wnioskodawcy przyjętych w ocenie zdolności kredytowej)	30-krotność

## 2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia, na podstawie:

1. incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce;
2. oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych, w oparciu o:
  - a. „mapę ryzyka operacyjnego”,
  - b. testy warunków skrajnych,
  - c. Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
  - d. samoocenę ryzyka.

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

1. wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
2. wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,

3. stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),
4. transferowanie ryzyka,
5. stosowanie planów ciągłości działania.

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank stosuje następujące limity:

<b>Rodzaj limitu</b>	<b>Wartość</b>
nowi / ilość pracowników	4%
zwolnieni / ilość pracowników	4%
odejście pracowników na własną prośbę	4%
ilość otwartych spraw w których Bank jest stroną pozwaną	2 sprawy
dostępność sieci bankomatów	4%
dostępność bankowości	3%
złośliwe oprogramowanie	3
transakcje podejrzane i/lub wątpliwe	5
liczba złożonych przez Klientów Banku skarg i reklamacji	30

### **3) Ryzyko płynności (opisane również szerzej w części XIII)**

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w trzech horyzontach czasowych:

1. płynności dziennej,
2. płynności krótkoterminowej (do 30 dni) – stosując przepływy pieniężne,
3. płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności średnio- i długoterminowej) – stosując:
  - a. ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych, jednostek samorządu terytorialnego),
  - b. zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – lukę płynności,
  - c. analizę wskaźników płynnościowych,
  - d. ocenę poziomu aktywów płynnych,
  - e. testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

1. stosowanie systemu limitów,
2. monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzegania,
3. utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
4. posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W obszarze ryzyka płynności Bank stosuje następujące limity:

<b>Rodzaj limitu</b>	<b>Wartość</b>
limit wskaźnika LCR	Min 100%
limit wskaźnika NSFR	Min 111%
limit wskaźnika globalnej luki płynności	Min 1,00
limit luki niedopasowania do 1 m-ca	Min 1,00
limit luki niedopasowania do 3 m-cy	Min 0,9
limit luki niedopasowania do 6 m-cy	Min 0,9
limit luki niedopasowania do 12 m-cy	Min 0,8
limit luki niedopasowania powyżej 1 roku	Max 1,2
limit luki niedopasowania powyżej 2 lat	Max 1,2
limit luki niedopasowania powyżej 5 lat	Max 1,1
limit luki niedopasowania powyżej 10 lat	Max 1,1
limit luki niedopasowania powyżej 20 lat	Max 1,0
udział zobowiązań pozabilansowych udzielonych w sumie bilansowej (bez gwarancji)	10%
udział łącznej kwoty środków zgromadzonych przez dużych deponentów w bazie depozytowej	10%
udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	Min 105%
aktywa nieobciążone powiększone o zobowiązania pozabilansowe otrzymane / pasywa niestabilne	Min 100%
Pasywa stabilne powiększone o fundusze własne / kredyty powiększone o majątek trwały	Min 100%

#### 4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej wykorzystując następujące metody:

1. przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji,
2. bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych i opcji Klienta,

w oparciu o:

- a. lukę stopy procentowej,
- b. metodę wyniku odsetkowego,
- c. analizę wskaźników,
- d. metodę wartości ekonomicznej kapitału - testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

1. stosowanie systemu limitów,
2. dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.



W obszarze ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące limity:

<b>Rodzaj limitu</b>	<b>Wartość</b>
maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania przy zmianie stóp procentowych o 100 p.b.	11%
maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego przy zmianie stóp procentowych o 100 p.b.	2%
maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu opcji przy zmianie stóp procentowych o 100 p.b.	2%
maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku	5%
maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu łącznego ryzyka przeszacowania, bazowego i opcji Klienta przy zmianie stóp procentowych o 200 p.b.	10%

## 5) Ryzyko walutowe

Bank mierzy ryzyko walutowe w oparciu o:

1. wyznaczanie pozycji walutowych
2. ocenę wpływu zmian kursów walutowych na wynik finansowy Banku,
3. analizę wskaźników,
4. testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko walutowe poprzez:

1. stosowanie systemu limitów,
2. domykanie pozycji walutowych.

W obszarze ryzyka walutowego Bank stosuje następujące limity:

<b>Rodzaj limitu</b>	<b>Wartość</b>
limit całkowitej pozycji walutowej	2%
limit otwartej indywidualnej pozycji walutowej dla EUR	1,8%
limit otwartej indywidualnej pozycji walutowej dla USD	0,2%

## 6) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

1. wyznaczanie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
2. szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,
3. ocenę współczynników kapitałowych,
4. ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
5. dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

1. utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
2. posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

W obszarze ryzyka kapitałowego Bank stosuje następujące limity alokacji kapitału:

<b>Rodzaj ryzyka</b>	<b>Wartość</b>
Ryzyko kredytowe I filar	65%
Ryzyko operacyjne	8%
Ryzyko walutowe	0%
Ryzyko koncentracji	3%
Ryzyko stopy procentowej	12%
Ryzyko płynności	1%
Ryzyko kapitałowe	1%
Razem	90%

## 7) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- 1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- 2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.

## 5. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategii i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka

Bank wprowadził odpowiednie do skali działalności limity wewnętrzne ograniczające stopień koncentracji poszczególnych zabezpieczeń oraz poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.

Stosowane w Banku metody do pomiaru ryzyka mają głównie charakter ekspercki. Bank ogranicza ryzyko związane ze stosowanymi metodami pomiaru poprzez:

1. wdrożenie metod pomiaru, wskazanie komórek odpowiedzialnych za aktualizację i badanie poprawności działania metod pomiaru;
2. aktualizację metod pomiaru, która odbywa się na ogół wraz z aktualizacją procedur wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem;
3. sprawdzanie poprawności danych stosowanych w metodach pomiaru, które jest przedmiotem kontroli wewnętrznej.

Bank stosował zabezpieczenia i ograniczał występujące ryzyka poprzez:

1. zdefiniowanie poszczególnych ryzyk;
2. wprowadzenie wewnętrznych procedur, które zawierają opisy zarządzania ryzykiem z uwzględnieniem podziału kompetencji (niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej) i odpowiedzialności;
3. identyfikację i pomiar ryzyka według opracowanych metod dostosowanych do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka;
4. wprowadzenie limitów wewnętrznych w wysokościach dostosowanych do skali i złożoności działania Banku.

Monitorowanie skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka w Banku polegało na:

1. wprowadzeniu systemu sprawozdawczości zarządczej umożliwiającej monitorowanie poziomu ryzyka;
2. sporządzaniu analiz i weryfikacji historycznych danych będących podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych;
3. wprowadzeniu systemu kontroli wewnętrznej obejmującego mechanizmy kontroli ryzyka, badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

## **6. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka**

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako generalną skłonność do podejmowania przez Bank ryzyka. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

<i>Nazwa limitu</i>	<i>Wysokość limitu</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>Stopień realizacji</i>
<b>Ryzyko kredytowe</b>			
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym	Max 8,5%	8,06%	94,88%
Pokrycie rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych	Min 33%	42,14%	127,71%
Udział aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	Max 75%	41,48%	55,31%
Udział instrumentów finansowych w odniesieniu do sumy bilansowej	Max 3%	0,89%	29,54%
Udział instrumentów finansowych w odniesieniu do funduszy własnych	Max 25%	10,86%	43,46%
Udział łącznej kwoty dużych ekspozycji do kapitału uznanego	Max 260%	152,61%	58,70%

<b>Nazwa limitu</b>	<b>Wysokość limitu</b>	<b>Wykonanie</b>	<b>Stopień realizacji</b>
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	Max 60%	52,73%	87,88%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem	Max 5%	0,24%	4,89%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	Max 20%	4,51%	22,56%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem	Max 5%	0,44%	8,84%
<b>Ryzyko operacyjne</b>			
Rotacja kadr (liczba osób przyjętych w okresie sprawozdawczym (kwartale)/liczba zatrudnionych na koniec poprzedniego roku kalendarzowego)	Max 4%	0%	0%
Rotacja kadr w okresie (liczba osób zwolnionych w okresie sprawozdawczym (kwartale)/liczba zatrudnionych na koniec poprzedniego roku kalendarzowego)	Max 4%	1,61%	40,32%
Rotacja kadr w okresie (liczba osób odchodzących na własną prośbę w okresie sprawozdawczym (kwartale)/liczba zatrudnionych na koniec poprzedniego roku kalendarzowego)	Max 4%	4,84%	120,97%
Otwarte sprawy, w których Bank jest stroną pozwaną	Max 2	0	0%
Niedostępność sieci bankomatów	Max 1,5%	0,59%	39,22%
Zagrożenia ze strony złośliwego oprogramowania	Max 3	0	0%
Niedostępność bankowości elektronicznej	Max 3%	0,51%	17%
Transakcje podejrzone/wątpliwe	Max 5	0	0%
Liczba skarg i reklamacji złożonych przez klientów Banku	30	8	26,67%
<b>Ryzyko walutowe</b>			
Udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach własnych	Max 2%	0,38%	19%
<b>Ryzyko płynności</b>			
Wskaźnik pokrycia płynności (LCR)	Min. 100%	378,63%	378,63%
Wewnętrzny wskaźnik NSFR	Min 111%	159,06%	143,30%
Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwałe	Min 105%	223,6%	212,95%
<b>Ryzyko stopy procentowej</b>			
Udział kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie bilansowej	Max 5%	0,18%	3,6%

<i>Nazwa limitu</i>	<i>Wysokość limitu</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>Stopień realizacji</i>
<b><i>Ryzyko kapitałowe</i></b>			
Łączny współczynnik kapitałowy	Min 14%	19,62%	140,14%
Współczynnik kapitału Tier I	Min 11,5%	19,62%	170,61%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	Min 10%	19,62%	196,2%
Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych	Max 90%	61,3%	68,1%
Wskaźnik dźwigni finansowej	Min 6%	7,94%	132,33%

## **7. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej**

Zgodnie z art. 22aa ust 2 ustawy Prawo Bankowe liczba funkcji członka Zarządu lub Rady Nadzorczej pełnionych jednocześnie przez członka Zarządu lub Rady Nadzorczej banku jest uzależniona od indywidualnych okoliczności oraz charakteru, a także skali i stopnia złożoności działalności banku.

Bank oświadcza, że żaden z członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej nie pełni dodatkowej funkcji członka Zarządu lub Rady Nadzorczej w innych podmiotach.

## **8. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości**

Ocena odpowiedniości obejmuje proces weryfikacji reputacji, uczciwości, etyczności, wiedzy, umiejętności i doświadczenia kandydatów na członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej, a także bieżące ich monitorowanie.

W ramach procesu rekrutacji członków Zarządu Rada Nadzorcza:

1. przygotowuje opis zadań i umiejętności w odniesieniu do konkretnego stanowiska;
2. ocenia odpowiedni bilans wiedzy, umiejętności i doświadczenia w ramach Zarządu;
3. ocenia przewidywane zaangażowanie pod względem poświęcanego czasu;
4. uwzględnia cele polityki dotyczącej zróżnicowania.

Przy dokonywaniu indywidualnej oceny kandydata na członka Rady Nadzorczej uwzględnia się cechy i kompetencje istotne z punktu widzenia zapewnienia prawidłowości i realizacji zadań przez Radę Nadzorczą, jak również adekwatność jego wiedzy, umiejętności i doświadczenia, do pełnionych przez nich funkcji oraz rękojmię należytego wykonywania tych funkcji. Ocena indywidualna obejmuje ustalenie czy osoba oceniana posiada kwalifikacje niezbędne do sprawowania funkcji nadzorczych (wiedza, umiejętności, doświadczenie), ustalenie czy zaistniałe fakty i okoliczności mają wpływ na reputację Banku.

Zróżnicowanie członków organu zarządzającego ma na celu dotarcie do szerokiego zakresu właściwości i kompetencji przy rekrutacji członków organów zarządzających, tak by pozyskać różne punkty widzenia i doświadczenia oraz umożliwić wydawanie niezależnych opinii i rozsądnych decyzji w ramach organu zarządzającego.

W ramach procesu wyboru członków Rady Nadzorczej Zebranie Przedstawicieli:

1. analizuje wymagania dotyczące wiedzy, umiejętności i doświadczenia w ramach Rady Nadzorczej i wybiera wyłącznie wykwalifikowane i doświadczone osoby;
2. ocenia przewidywane zaangażowanie pod względem poświęconego czasu;
3. uwzględnia cele polityki dotyczącej zróżnicowania (zapewnia odpowiednią liczbę członków niezależnych).

## **9. Informacja o Komitetach powołanych w Banku**

W Banku funkcjonują następujące komitety, pełniące rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem:

1. Komitet Kredytowy, który jest kolegialnym organem opiniodawczym, do którego kompetencji należy wydawanie opinii przed podjęciem decyzji kredytowej. W 2020 roku odbyły się 47 posiedzenia Komitetu.
2. Komitet Audytu Rady Nadzorczej, który w 2020 roku zebrał się na 7 posiedzeń.

## **10. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku**

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku, w której określono: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów, informacji i sprawozdań.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

1. wyniki pomiaru ryzyka (wynikające z pomiarów opisanych w części II.3), w tym wyniki testów warunków skrajnych,
2. informacja o realizacji przyjętych w Banku celów strategicznych (tolerancji/ apetytu na ryzyko) oraz pozostałych limitów,
3. wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu poszczególnych rodzajów ryzyka pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

1. monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
2. kontrolę realizacji celów strategicznych;
3. ocenę skutków podejmowanych decyzji;
4. podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia Banku na ryzyko oraz odpowiedniej zmiany ekspozycji na ryzyko.

**III. Fundusze własne****1. Budowa funduszy własnych**

Lp*	Pozycja	Kwota
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	741 606,45
2	Zyski zatrzymane	
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	23 281 864,97
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	-
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	-
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend	-
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	24 023 471,42
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-
7a	Dodatkowe odliczenie z tytułu rezerw	-
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-218 817,70
17	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	-
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)	
22	Kwota przekraczająca próg 17,65% (kwota ujemna)	
23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)	
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-218 817,70
29	Kapitał podstawowy Tier I	<b>23 804 653,72</b>
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	-
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	-
39	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetycznie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I	-

	podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
<b>42</b>	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)	-
<b>43</b>	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	-
<b>44</b>	Kapitał dodatkowy Tier I	
<b>45</b>	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	<b>23 804 653,72</b>
<b>46</b>	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	-
<b>47</b>	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	-
<b>50</b>	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	-
<b>51</b>	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	-
<b>54</b>	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-
<b>55</b>	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-
<b>57</b>	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	-
<b>58</b>	Kapitał Tier II	-
<b>59</b>	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	<b>23 804 653,72</b>
<b>60</b>	Aktywa ważone ryzykiem razem	<b>121 318 765,80</b>
<b>61</b>	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	<b>19,62%</b>
<b>62</b>	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	<b>19,62%</b>
<b>63</b>	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	<b>19,62%</b>
<b>64</b>	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	8,5%
<b>65</b>	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,5%
<b>66</b>	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0%
<b>67</b>	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	0%
<b>67a</b>	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0%
<b>68</b>	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	19,62%
<b>72</b>	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	-
<b>73</b>	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	-
<b>75</b>	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	-
<b>76</b>	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	-
<b>77</b>	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	-
<b>80</b>	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	-
<b>81</b>	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	-



<b>82</b>	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	-
<b>83</b>	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	-
<b>84</b>	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	-
<b>85</b>	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	-

*\*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji*

## **2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I**

1. Fundusze własne Banku obejmują:
  - a. kapitał Tier I;
  - b. kapitał Tier II.
2. Kapitał Tier I Banku obejmuje:
  - a. kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
    - wpłacony fundusz udziałowy, z zastosowaniem przepisów, z zastosowaniem korekt okresu przejściowego wynikającego z wprowadzenia dyrektywy CRR, wyliczanych na podstawie następujących zasad:
      - Bank wykazuje w funduszach własnych w ramach funduszu udziałowego bezpośrednio udziały opłacone do dnia 28 czerwca 2013 roku;
      - Bank zalicza do funduszy własnych udziały opłacone po dacie 28 czerwca 2013 roku, po raz pierwszy, po uzyskaniu zgody KNF;
      - Jeżeli Bank zaliczył już do funduszy własnych udziały opłacone po dacie 28 czerwca 2013 roku za zgodą KNF to dla kolejnych udziałów zalicza je do funduszy własnych po poinformowaniu o tym zamiarze KNF przynajmniej z 30-dniowym wyprzedzeniem, pod warunkiem, że ogół przepisów ustalających konstrukcję i funkcjonowanie tych udziałów, od ostatniej zgody KNF nie uległy zmianie (np. nie uległa zmiana wysokości jednostki udziałowej);
      - Wypłata udziałów zaliczonych do funduszy własnych wymaga zgody KNF;
    - zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF,
    - niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po podjęciu przez Bank decyzji potwierdzającej ostateczny wynik finansowy,
    - w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
      - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
      - kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”,
    - kapitał rezerwowy,

- fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
- b. pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
- wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej,
  - wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I, jeżeli KNF uznała, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
  - posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji (z wyłączeniem udziałów kapitałowych w Banku Zrzeszającym),
  - posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
  - strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, których skutki nie zostały odniesione na fundusze,
  - aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
  - pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I,
  - całkowite dodatkowe korekty wyceny (AVA - ang. *Additional Valuation Adjustments*);
  - kwota niedoboru pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych;
- c. kapitał dodatkowy Tier I, który stanowi:
- instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52 CRR,
  - w ramach korekt okresu przejściowego – obligacje zaliczone do funduszy własnych Banku na podstawie Uchwały KNF nr 314/2009 z dnia 14 października 2009 r. w sprawie innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy podstawowych banku, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy podstawowych banku;
- d. pomniejszenia kapitału dodatkowego Tier I:
- wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
  - posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
  - posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
  - pozycje, które należy odliczyć od pozycji Tier II, których wartość przekracza wartość kapitału Tier II.

3. Kapitał Tier II Banku obejmuje:
- a. instrumenty kapitałowe, w tym pożyczki podporządkowane, spełniające warunki opisane w art. 63 CRR;
  - b. rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem;
  - c. pomniejszenia kapitału Tier II:
    - wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do kapitału Tier II, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
    - posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
    - posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.

Bank wykazuje w funduszach własnych w ramach funduszu udziałowego bezpośrednio udziały opłacone do dnia 28 czerwca 2013 roku wg zgody KNF.

### **3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II zgodnie z poniższym wzorem**

Bank nie posiada instrumentów kapitałowych w kapitale podstawowym Tier I, instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I i instrumentów kapitałowych w kapitale Tier II.

## **IV. Wymogi kapitałowe**

### **1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej**

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na wszystkie zidentyfikowane ryzyka istotne dla Banku, które nie zostały objęte wyznaczaniem kapitału regulacyjnego lub w ocenie Banku kapitał ten nie w pełni pokrywa ryzyko.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

1. kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
2. operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,
3. walutowego w oparciu o metodę de minimis.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne przyjmuje się następujące założenia:

1. kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
2. koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
3. część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
4. poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku);

Dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) jest kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom wskaźnika wrażliwości.

Wyznaczając wymagany poziom kapitału wewnętrznego, z wykorzystaniem w/w metod, Bank:

1. ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka;
2. szacuje wymogi kapitałowe na pozostałe, istotne rodzaje ryzyka nie objęte wyznaczaniem regulacyjnych wymogów kapitałowych;
3. wyznacza zagregowany kapitał wewnętrzny, stanowiący sumę wymogów, o których mowa w pkt 1 i 2.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na maksymalnym poziomie 90% . Na datę informacji relacja ta wynosiła **61,3%**.

W 2020 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych. (*wymóg nakładany przez KNF w drodze indywidualnej decyzji na podstawie art. 138 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo bankowe*)

## **2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji**

Wykaz ekspozycji w podziale na poszczególne kategorie ekspozycji jako 8% kwot ważonych ryzykiem, z podziałem na ekspozycje bilansowe i pozabilansowe:

<i><b>Kategoria</b></i>	<i><b>Wartość aktywów ważonych ryzykiem tys. zł</b></i>	<i><b>Wymóg kapitałowy tys. zł</b></i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	63 506,23	0
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	3 994,35	63,91
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	217,82	6,11
ekspozycje wobec instytucji	96 609,54	97,85
ekspozycje niedetaliczne wobec przedsiębiorstw	10 056,02	701,74
ekspozycje detaliczne	16 696,64	1 030,43

ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	73 887,13	4 946,99
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	6 254,17	500,51
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
ekspozycje kapitałowe	2 585,86	206,87
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
inne pozycje	18 546,45	783,47
<b>Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe</b>		<b>8 337,88</b>

### 3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł</i>
kredytowe	8 337,88
operacyjne	1 367,62
walutowe	-
<b>RAZEM</b>	<b>9 705,50</b>

## V. Ryzyko kredytowe

### 1. Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

1. przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
2. małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Należnością przeterminowaną jest kredyt zapadły, który w dniu zapadalności nie został spłacony. Należności te pozostają na subkoncie kredytu zapadłego, określaną również jako należność w trakcie ściągania i od tego dnia należne są odsetki podwyższone od zadłużenia przeterminowanego.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

1. 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
  2. 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
  3. 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,
- po uwzględnieniu pomniejszych podstawy naliczania rezerw i odpisów.

## 2. Kategorie ekspozycji kredytowych, w tym kategorie istotne

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na datę informacji oraz średnie kwoty ekspozycji w 2020 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Stan na dzień 31.12.2020r. (zł)</i>	<i>Średnia kwota w 2020r. (zł)</i>
wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	3 994 350,13	4 116 158,51
ekspozycje wobec instytucji	2 444 513,35	2 123 236,51
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	10 056 015,68	11 710 600,29
ekspozycje detaliczne	16 696 641,46	16 244 274,17
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	73 887 126,52	81 065 832,15
których dotyczy niewykonanie zobowiązania	6 254 172,35	5 941 236,38
inne wg Banku (wymienić zgodnie z kategoriami ekspozycji z art. 112 Rozporządzenia CRR)	6 675 766,01	1 437 610,50

## 3. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na branże według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów. Ekspozycje podane według wartości bilansowej brutto:

<i>Branża</i>	<i>wartość (tys. zł)</i>	<i>ekspozycje zagrożone (tys. zł)</i>	<i>sald korekt wartości i rezerw (tys. zł)</i>	<i>korekty wartości i rezerw w okresie roku obrachun kowego (tys. zł)</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	62 441,17	910,13	510,13	479,58
Przetwórstwo przemysłowe	5 718,11	5 503,47	1 839,47	-169,18
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	485,90	0,00	0,00	0,00

<i>Branża</i>	<i>wartość (tys. zł)</i>	<i>ekspozycje zagrożone (tys. zł)</i>	<i>saldokorekt wartości i rezerw (tys. zł)</i>	<i>korekty wartości i rezerw w okresie roku obrachunkowego (tys. zł)</i>
Budownictwo	11 330,02	3 126,20	1 599,61	-155,15
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	7 481,92	0,00	0,00	0,00
Transport i gospodarka magazynowa	1 010,69	0,00	0,00	0,00
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1 224,80	0,00	0,00	-34,27
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2 444,51	0,00	0,00	0,00
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	81,73	0,00	0,00	0,00
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	92,34	0,00	0,00	0,00
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3 994,35	0,00	0,00	0,00
Edukacja	29,84	0,00	0,00	0,00
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3 052,78	0,00	0,00	0,00
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	128,96	0,00	0,00	0,00
Pozostała działalność usługowa	79,13	0,00	0,00	0,00

Branża rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo jest istotna (stanowi przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych).

Dla MŚP podział na branże przedstawia się następująco:

<i>Branża</i>	<i>wartość tys. zł</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4 089,80
Przetwórstwo przemysłowe	5 718,11
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	485,90
Budownictwo	11 330,02
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	7 481,92
Transport i gospodarka magazynowa	1 010,69
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1 224,80
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	92,34
Edukacja	29,84
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3 052,78
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	19,53
Pozostała działalność usługowa	79,13

#### 4. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Klasy ekspozycji</i>	<i>Do 1 m-ca</i>	<i>1-3 m-cy</i>	<i>3-6 m-cy</i>	<i>6-12 m-cy</i>	<i>1-2 lat</i>	<i>2-5 lat</i>	<i>5-10 lat</i>	<i>10-20 lat</i>	<i>Pow. 20 lat</i>
Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	120	117	148	264	808	680	244		
Przedsiębiorstwa, spółki prywatne i spółdzielnie	41	104	647	1 562	4 043	9 738	7 257	3 709	
Gospodarstwa domowe	1 663	3 018	3 505	11 842	20 770	25 198	14 616	7 987	524
Instytucje niekom. gospodarcze	2	3	2	4	7	24	42		
Instytucje samorządowe		53	148	134	274	972	1 658	900	

#### 5. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

<i>Kategoria</i>	<i>Saldo początkowe</i>		<i>Saldo końcowe</i>	
	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>
<i>Poniżej standardu</i>	42,88	0,19	0,00	0,00
<i>Wątpliwe</i>	1 565,45	0,16	1 526,51	0,01
<i>Stracone</i>	2 279,45	462,97	2 330,16	215,55



## 6. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

	a		b		c		d		e		f		g		h			
	Wartość bilansowa brutto (w przypadku ekspozycji w bilansie) /kwota nominalna ekspozycji (w przypadku ekspozycji pozabilansowych)		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania		W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości		Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane	
1	<b>Kredyty i zaliczki</b>		3 245,88		5 503,47		5 503,47		5 503,47		1 719,29		1 839,47				W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne	
2	Banki centralne										1 719,29		1 839,47					
3	Instytucje rządowe i samorządowe																	
4	Instytucje kredytowe																	
5	Inne instytucje finansowe																	
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe		3 126,20		5 503,47				5 503,47		1 599,61		1 839,47					
7	Gospodarstwa domowe		119,68								119,68							
8	Instytucje niekomercyjne																	
9	<b>Dłużne papiery wartościowe</b>																	
10	<b>Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki</b>		1,98															
11	<b>Łącznie</b>		3 247,86		5 503,47		5 503,47		5 503,47		1 719,29		1 839,47					

## 7. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

	a	B	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
Ekspozycje obsługiwane												
Ekspozycje nieobsługiwane												
	Nieprze terminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 180 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	
1	<b>Kredyty i zaliczki</b>	115 393,4	451,05	4,49	6 417,02	0,23	0,00	5 503,47	4,12			5 507,82
2	Banki centralne											
3	Institucje rządowe i samorządowe	4 103,78										
4	Institucje kredytowe											
5	Inne instytucje finansowe	2 444,93										
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	29 111,38			5 503,47			5 503,47				5 503,47
7	W tym MŚP	29 111,38			5 503,47			5 503,47				5 503,47
8	Gospodarstwa domowe	79 651,99	451,05	4,49	913,56	0,23		909,21	4,12			4,25
9	Institucje niekomercyjne	81,73										
10	<b>Dłużne papiery wartościowe</b>											
11	Banki centralne											
12	Institucje rządowe i samorządowe											
13	Institucje kredytowe											
14	Inne instytucje finansowe											
15	Przedsiębiorstwa niefinansowe											
16	<b>Ekspozycje pozabilansowe</b>											



## VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Techniki redukcji ryzyka kredytowego Bank stosuje w zakresie:

1. tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki – w zakresie pomniejszania podstawy ich naliczania:

<i>Rodzaj zabezpieczenia</i>	<i>Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank stosuje pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych tys. zł</i>
Hipoteka na nieruchomości komercyjnej	6 412,68

2. wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem – w zakresie zamiany wagi ryzyka kontrahenta na wagę ryzyka zabezpieczenia lub stosowania preferencyjnej wagi ryzyka 35%.

Bank nie stosował technik redukcji ryzyka kredytowego ze względu na zabezpieczenie ani nie stosował preferencyjnych wag ryzyka.

## VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank wykorzystuje oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI na potrzeby wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem, dla następujących ekspozycji wobec:

1. instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,
2. samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej,
3. podmiotów sektora publicznego - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,

którym to kategoriom przypisywana jest waga ryzyka odpowiadająca stopniu jakości kredytowej rządu polskiego.

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez ECAI:

1. Fitch Ratings;
2. Moody's Investors Service;
3. S&P Ratings Services.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.

Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich.

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

<b>Stopień jakości kredytowej</b>	<b>Ocena wiarygodności kredytowej</b>		
	<b>Fitch Ratings</b>	<b>Moody's Investors Service</b>	<b>S&amp;P Ratings Services</b>
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC i poniżej	Caa i poniżej	CCC, CC, R, SD/D

Łączna kwota ekspozycji kredytowych, w podziale na poszczególne stopnie jakości kredytowej przedstawia się następująco:

<b>Stopień jakości kredytowej</b>	<b>Wartość ekspozycji (w tys.zł)</b>
1	0
2	109,43
3	0
4	0
5	0
6	0

Ponadto Bank wykorzystuje oceny jakości kredytowej nadane przez ECAI podmiotom, które udzieliły gwarancji klientom Banku, a Bank wykorzystuje te gwarancje w ramach technik ograniczania ryzyka kredytowego:

- BCRA Credit Rating Agency wagi ryzyka przypisywane są według następującego schematu:

<b>Ocena wiarygodności kredytowej</b>	<b>Stopień jakości kredytowej</b>	<b>Waga ryzyka</b>
AAA do AA	1	20%
A	2	50%
BBB	3	100%
BB	4	100%
B	5	150%
CCC, CC, C, D	6	150%

- EuroRating Sp, z o.o. wagi ryzyka przypisywane są według następującego schematu:

<b>Ocena wiarygodności kredytowej</b>	<b>Stopień jakości kredytowej</b>	<b>Waga ryzyka</b>
AAA do AA	1	20%
A	2	50%

BBB	3	100%
BB	4	100%
B	5	150%
CCC, CC, C, D	6	150%

### VIII. Ryzyko rynkowe

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka walutowego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 0 tys. zł.

### IX. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego. Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 1 367,62 tys. zł.

W 2020 roku Bank nie odnotował strat brutto wynikających z ryzyka operacyjnego.

### X. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wycen i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Kwota zakupiona ze względu na:</i> • <i>zyski kapitałowe</i> • <i>zamiar strategiczny</i>	<i>Zasady wyceny</i>
<i>akcje SGB-Banku S.A.</i>	zamiar strategiczny	Bank ustala poziom wyceny w cenie nabycia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących
<i>BPW</i>	zyski kapitałowe	Bank ustala poziom wyceny w cenie nabycia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących

Wartość bilansowa i godziwa posiadanych papierów wartościowych:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Wartość bilansowa</i>	<i>Wartość godziwa</i>
<i>akcje SGB-Banku S.A.</i>	2.185.360,61	2.185.360,61
<i>BPW</i>	400.000	400.000

### XI. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stawki referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 42 343,22 tys. zł co stanowi 14,51% sumy bilansowej.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o 1 580,82 tys. zł co stanowi 6,6% funduszy własnych Banku.

Zarówno wzrost jak i spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych nie powodują negatywnych skutków czyli obniżenia wartości ekonomicznej Banku.

W przypadku wzrostu krzywej dyskontowej zero kuponowej dla krótkoterminowych stóp procentowych (do 1 roku) o 350 p.b. i spadku krzywej dyskontowej zero kuponowej dla długoterminowych stóp procentowych (powyżej 1 roku) o 150 p. występuje strata na wartości ekonomicznej Banku o -231,01 tys. zł co stanowi 0,97% funduszy własnych Banku.

## **XII. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń**

Bank uchwaślił „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Chojnie”, określając zasady ustalania zmiennych składników wynagrodzeń. Politykę zatwierdza i weryfikuje Rada Nadzorcza, a następnie przedstawia Zebraniu Przedstawicieli raz w roku raport z oceny funkcjonowania Polityki w Banku. Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny, czy ustalona Polityka sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Banku. Wdrożenie Polityki podlega niezależnemu wewnętrznemu przeglądowi dokonywanemu nie rzadziej niż raz w roku przez komórkę ds. zgodności (Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej). Raport z przeglądu Polityki przedstawiany jest Radzie Nadzorczej.

Za osoby zajmujące stanowiska istotne w Banku w rozumieniu Polityki są członkowie Zarządu Banku. Łączna wysokość premii rocznej przyznanej osobom zajmującym stanowiska istotne nie może ograniczać zdolności Banku do zwiększania jego funduszy własnych i nie może być wyższa niż 1% rocznego wyniku finansowego netto zweryfikowanego przez biegłego rewidenta, przy czym stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 20% w odniesieniu do każdej z osób zajmującej stanowisko kierownicze.

Podstawą oceny efektów pracy są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku, a także ocena indywidualnych wyników danego członka Zarządu.

Ocena wyników całego Banku obejmuje koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej. Ocena efektów pracy członków Zarządu obejmuje m.in. wskaźniki Banku osiągnięte w latach podlegających ocenie w podziale na poszczególne lata w odniesieniu do realizacji planu finansowego w danym okresie, w zakresie:

1. zysku netto;
2. zwrotu z aktywów (ROA);
3. wskaźnika należności zagrożonych.

Członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie wykonanie planu finansowego zostało zrealizowane na poziomie:

1. 80% planowanego zysku netto;
2. 80% planowanego zwrotu z aktywów (ROA);
3. 110% planowanego wskaźnika należności zagrożonych.

Oceniając indywidualne wyniki pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza bierze pod uwagę:

1. efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie;
2. pozytywną ocenę kwalifikacji;
3. uzyskanie absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy;
4. wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt

wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrole Komisji Nadzoru Finansowego, w obszarach nadzorowanych przez danego członka Zarządu.

Biorąc pod uwagę indywidualne wyniki pracy członków Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie:

1. dokonano pozytywnej oceny efektów pracy realizacji zadań członka Zarządu wynikających z zakresu jego obowiązków i odpowiedzialności;
2. uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji;
3. uzyskał absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy;
4. wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny przeprowadzony przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, nie wykazały istotnych uchybień w obszarze nadzorowanym przez danego członka Zarządu.

Na podstawie przeprowadzonej oceny Rada Nadzorcza podejmuje decyzję w formie uchwały o przyznaniu premii rocznej i jej wysokości dla poszczególnych członków Zarządu w przypadku oceny pozytywnej.

Zbiorcze informacje ilościowe na temat osób zajmujących stanowiska kierownicze:

<i>Lp.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Kwota (zł)</i>
	Wynagrodzenia ogółem, w tym:	606 483,38
1a	Wynagrodzenia stałe	606 483,38
1b	Wynagrodzenia zmienne, w tym:	0
	- pieniężne	0
	- inne	0
2	Wynagrodzenia z odroczoną wypłatą:	0
2a	- część przyznana, w tym:	0
	- przyznana w danym roku obrotowym	0
	- wypłacona w danym roku obrotowym	0
2b	- część nieprzyznana	0
3	Liczba osób uzyskujących odprawy	0
4	Wartość odpraw	0
5	Najwyższa wypłata odprawy	0

### **XIII. Ryzyko płynności**

Zarządzanie ryzykiem płynności (jak opisano w części II.2) zostało podzielone na dwa poziomy:

1. zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
  - a. komórka zarządzania „wolnymi środkami” odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową,
  - b. Oddziały Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielania kredytów;
2. za zarządzanie ryzykiem, w ramach którego komórka monitorowania ryzyka odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.



Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 75% pasywów ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego.

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

1. prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
2. zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
3. zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
4. prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
5. udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
6. gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
7. prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
8. utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
9. wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR), zgodnie z wytycznymi,
10. pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
11. przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
12. wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

1. udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
2. wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
3. ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
4. monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
5. prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,

6. opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający.

Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne), aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki w tys.zł.</i>
<b>LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych</b>	64 762

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący poziom</i>
<b>Nadzorcza miara płynności długoterminowej:</b> Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (M3)	171%	100%
<b>Nadzorcza miara płynności długoterminowej:</b> Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (M4)	185%	100%
<b>Wskaźnik LCR</b>	378,63%	100%

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR na koniec czterech ostatnich kwartałów roku:

<i>Nazwa wielkości</i>	<i>Kwartał poprzedni (n-3)</i>	<i>Kwartał poprzedni (n-2)</i>	<i>Kwartał (n-1)</i>	<i>Kwartał kończący rok (n)</i>
	<i>Dane w tys. zł</i>			
Zabezpieczenie przed utratą płynności	24 780,17	20 856,16	35 888,03	88 005,42
Wpływy środków pieniężnych netto	26 034,69	26 072,13	29 957,66	38 171,75
Wskaźnik pokrycia wpływów netto	18 230,36	19 554,10	18 531,73	14 928,41

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

<i>Przedział płynności</i>	<i>do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka bilansowa prosta	80 644	-1 862	-6 472
Luka bilansowa skumulowana	80 644	78 782	72 309
Luka prosta (z pozabilansem)	76 026	-1 862	-6 472
Luka skumulowana(z pozabilansem)	76 026	74 164	67 691

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania:

<b>Rodzaj</b>	<b>Kwota</b>	<b>Warunki dostępu</b>
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	0	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	77 391	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	173 897	w sytuacji awaryjnej

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

1. niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
2. przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
3. nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
4. znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
5. konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
6. wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
7. niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
8. niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych,
9. ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

1. ograniczanie depozytów dużych deponentów,
2. różne terminy wymagalności depozytów,
3. różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

1. stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
2. systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
3. lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
4. przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
5. utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
6. określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności.

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

1. baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące podmiotów niefinansowych i instytucji rządowych lub samorządowych z wyłączeniem odsetek;
2. depozyty ogółem – baza depozytowa oraz depozyty podmiotów finansowych, z wyłączeniem depozytów banków;
3. płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
4. płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
5. płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
6. płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
7. płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
8. bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

1. sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
2. dodatkowe źródła finansowania w postaci:
  - a. wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
  - b. sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
  - c. pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
  - d. pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

1. brak obciążeń,
2. wysoka jakość kredytowa,

3. łatwa zbywalność,
4. brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
5. sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

1. monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
2. kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
3. ocenę skutków podejmowanych decyzji,
4. podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

1. struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
2. stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
3. stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych,
4. wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
5. poziomu aktywów nieobciążonych,
6. analizy wskaźników płynności,
7. wyników testów warunków skrajnych,
8. ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
9. wyników testów warunków skrajnych,
10. stopnia przestrzegania limitów.

#### **XIV. Dźwignia finansowa**

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank mierzy ryzyko dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I (miara kapitału) w aktywach według wartości bilansowej, powiększonych o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (miara ekspozycji całkowitej), przy czym:

1. w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialnych i prawnych pomniejszających kapitał podstawowy Tier I, udziałów kapitałowych pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, aktywów z tytułu podatku odroczonego opartych na przyszłej rentowności pomniejszających kapitał podstawowy Tier I;

2. wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka

Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni:

<i>Lp.*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota</i>
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	292 354 205
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	7 355 836
7	Inne korekty	218 818
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	299 710 041

\*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

Ujawnienie wskaźnika dźwigni:

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	292 573 023
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-218 818
3	<b>Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)</b>	<b>292 354 205</b>
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	14 802 284
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-7 446 448
19	<b>Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)</b>	<b>7 355 836</b>
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	23 804 654
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	299 710 041
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	7,94%

Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych):

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
<b>EU-1</b>	<b>Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:</b>	<b>292 573 023</b>
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	<b>0,00</b>
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	<b>292 573 023</b>
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	63 506 227
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	4 212 169
EU-7	Instytucje	96 609 542
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	73 887 126
EU-9	Ekspozycje detaliczne	16 696 642
EU-10	Przedsiębiorstwa	10 056 016
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	6 254 172
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	21 351 129

Informacje jakościowe:

1	<b>Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej</b>	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
2	<b>Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni</b>	Celem zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest zapewnienie właściwej relacji pomiędzy wielkością kapitału podstawowego (Tier 1) i sumą aktywów bilansowych oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych Banku. Największy wpływ na wskaźnik dźwigni w roku 2020 miał wzrost aktywów bilansowych dynamika sumy bilansowej r/r wyniosła 119,82%.

## **XV. Kontrola wewnętrzna**

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.

2. Na drugą linię obrony składa się:
  - a. zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie:
    - Zespół ds. Analiz Ryzyka,
    - Zespół Analiz Kredytowych,
    - Zespół ds. Monitoringu, Restrukturyzacji i Windykacji,
    - Stanowisko ds. Sprawozdawczości;
  - b. Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej.
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.
4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Druga linia obrony:
  - a. monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
  - b. przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
  - c. ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
  - d. matrycę funkcji kontroli,
  - e. prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
  - f. raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.

1. Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.
2. Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada stanowisko do spraw zgodności i kontroli wewnętrznej.



## XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone

<b>Formularz A - Aktywa</b>					
		<i>Wartość bilansowa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość godziwa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń</i>	<i>Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń</i>
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku	<b>0</b>		<b>291 874 640</b>	
030	Instrumenty udziałowe	0	0	2.185.861	
040	Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0
050	w tym: obligacje zabezpieczone	0	0	0	0
060	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	0	0	0	0
070	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0	0
080	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	0	0	0	0
090	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0	0
120	Inne aktywa	0		289 688 779	
<b>Formularz B - Zabezpieczenia otrzymane</b>					
		<i>Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych</i>	<i>Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia</i>		
		010	040		
130	Zabezpieczenia otrzymane przez Bank		0	0	
140	Kredyty na żądanie		0	0	
150	Instrumenty udziałowe		0	0	
160	Dłużne papiery wartościowe		0	0	
170	w tym: obligacje zabezpieczone		0	0	
180	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami		0	0	
190	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych		0	0	
200	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe		0	0	

210	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0
220	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	0
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	0	0
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	0	0
250	Aktywa, otrzymane zabezpieczenie i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe ogółem	0	0
<b>Formularz C - Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania</b>			
		<b><i>Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych</i></b>	<b><i>Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS</i></b>
		010	030
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	0	0
<b>Formularz D - Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne</b>			